

Nacionālais kino
centrs

Režisora Askolda Sauliņa filmas portālā filmas.lv

Publicēts: 16.03.2021.

Pieminot mūžībā aizgājušo režisoru Askoldu Saulīti (1966-2021), Nacionālā Kino centra portālā filmas.lv skatāma 14 filmu kolekcija – gandrīz visas režisora filmas, sākot ar 1993. gadā uzņemto debiju un gadsimtu mijas dokumentālajām filmām, kas apbalvotas ar vairākām „Lielā Kristapa” balvām.

Režisors, operators un producentis [Askolds Saulītis](#) (5.06.1966.-10.03.2021.) dzimis Liepājā un jau tur vidusskolas laikā aizrāvēis ar kino, iesaistoties Eduarda Tisē vārdā nosauktajā Tautas kinoamatieru studijā. 1987. gadā viņš dodas uz Rīgu meklēt darbu kinostudijā, strādā Aivara Freimaņa spēlfilmās *Dzīvīte* (1989) un Arvīda Krieva spēlfilmās *levas paradīzes dārzs* (1990) uzņemšanas grupās, bet 1993. gadā filmu studijā *Kaupo Filma* debitē ar dokumentālo filmu *Kas dzīvo komunālā*. 1996. gadā Askolds Saulītis iestājas Latvijas Kultūras akadēmijas TV režijas kursā, kā studiju darbs top dokumentālā filma par gleznotāju Aiju Zariņu – [Eiropas nolaupišana](#) (1998), bet par diplomdarbu kļūst dokumentālā filma [Sarkanais un brūnais](#) (1999), ar kuru Saulītis pirmoreiz pieskaras savai *mūža tēmai* – dažādos karos lauztās latviešu tautas likteņiem. Par šo darbu Askolds Saulītis saņem savu pirmo *Lielo Kristapu*

kā labākais dokumentālā kino režisors, pavisam viņš saņēmis četras *Lielā Kristapa* balvas dažādās kategorijās, vēl četri *Kristapi* dažādos gados piešķirti kolēģiem par darbu Saulīša filmās.

Tajā pašā 1999. gadā Askolds Saulītis debitē arī spēles kino un animācijā, studijā *F.O.R.M.A.* uzņemot dinamisku spēles īsfilmu [Tristans un Izolde](#), bet studijā *Rija* kopā ar mākslinieku Jurģi Krāsonu – asprātīgu un vizuāli izteiksmīgu animācijas īsfilmu „pieaugušajiem” [Clara un Rubinšteins](#).

Turpmākajos gados Askolds Saulītis kļūst par tobrīd titulētāko jauno režisoru Latvijas dokumentālajā kino, saņemot *Lielo Kristapu* arī par režiju Baldonē uzņemtajā filmā [Jaunības avots](#) (2001), bet plašāko starptautisko atzinību izpelnās filma [Keep smiling!](#) (2003), stāsts par „racējiem”, kuri Latvijas mežos meklē bez vēsts pazudušu karavīru pēdas.

Interesantu rakursu uz tradicionāliem rituāliem piedāvā dokumentālā filma [Svētku anatomija](#) (2005), kas seko 18. novembra svētku gatavošanas mehānismiem un aizkulišu norisēm. Šeit armijas parāde ir tikai viens no elementiem, bet jau nākamajā filmā [Parāds Afganistānai](#) (2008) Askolds Saulītis cieši sadarbojas ar Latvijas armiju, kopā ar politiķi Ati Lejiņu braucot uz Afganistānas karstajiem punktiem meklēt modžahedu komandieri, kurš 80. gados glābis Lejiņa dzīvību.

Ar nākamo filmu [Bermontiāda](#) (2009) sākas konsekvents periods Askolda Saulīša filmogrāfijā – informatīvi piesātināti un detalizēti izsmeltoši darbi par būtiskiem Latvijas vēstures pagrieziena punktiem, veidoti kopā ar konsultantiem vēsturniekiem, bagātīgi izmantojot arhīvu materiālus, datorgrafiku un inscenējumus, jaunākajos laikos – arī laikabiedru liecības. Tādā veidā Saulītis izpētījis gan Atmodas laika notikumus ([Atmodas antoloģija](#), 2013), gan Dziesmu svētku vēsturi ([Dziesmuvara](#), 2018), vērienīgākais no šiem darbiem ir Simtgades filma [Astonas zvaigznes](#) (2018).

Paldies par palīdzību kolekcijas izveidošanā Latvijas Nacionālā arhīva Valsts Kinofotofonodokumentu arhīva direktorei Dacei Bušantei, Kultūras informācijas sistēmu centram (KISC) un filmu producentiem! Askolda Saulīša filmu kolekciju portālā [filmas.lv](#) no 16. marta var bez maksas skatīties visā Latvijas teritorijā, kur vien pieejams internets.

Sagatavoja:

Kristīne Matīsa,

Nacionālā Kino centra

filmu nozares informācijas speciāliste

[26129954](tel:26129954)

kristine.matisa@nkc.gov.lv

<https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/rezisoras-askolda-saulisa-filmas-portala-filmaslv>